23.10.2018

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry
Mari Ahonen-Walker, toiminnanjohtaja
Reetta Pietikäinen, asiantuntija

Lausunto eduskunnan sivistys- ja tiedejaostolle
HE 123/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry (TPY) kiittää sivistys- ja tiedejaostoa mahdollisuudesta lausua valtion talousarviosta 2019. Yhdistys suuntaa lausuntonsa pyynnön mukaisesti koskemaan nuorisotyötä (29.91) ja sen tuloksellisuutta sekä kehitystarpeita ja -näkymiä. Yhdistys tarkastelee pyyntöä erityisesti työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön näkökulmasta. Nuorisotyön kehitysnäkymien käsittelyn myötä yhdistys laajentaa tarkasteluaan koskemaan myös käynnissä olevien yhteiskunnallisten uudistusten vaikutuksia työpajatoimintaan. Lausunnon liitteessä taustoitetaan työpajatoimintaa ja etsivää nuorisotyötä.

Työpajatoiminnan rahoitus

Valtionavustus työpajatoimintaan

Työpajatoiminnan valtionrahoituksen määrä (29.91.51) on vuodesta 2013 ollut noin 13 miljoonan euron luokkaa ja vuodesta 2017 alkaen 13,5 miljoonaa euroa. Vuodelle 2019 valtion talousarvion momentilta 29.91.51 esitetään *työpajatoiminnan tukemiseen* 13,5 miljoonaa euroa. Yhdistys nostaa esiin, että **vuosien 2013 ja 2018 välillä valtionavustuskelpoisten nuorten työpajatoimintaa toteuttavien organisaatioiden määrä on noussut 204 organisaatiosta 239 organisaatioon.** Tämän lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriössä on tällä hetkellä käsiteltävänä seitsemän uutta valtionavustuskelpoisuushakemusta. Viimeisen viiden vuoden aikana avustettavien organisaatioiden määrä on siis noussut yli 15 %, ja jos kaikki hakijat saavat kelpoisuuden, on nousu yli 20 %. Rahoituksen suhteellisen osuuden pieneneminen on aiheuttanut haasteita työpajatoimijoiden kokonaisrahoituksen näkökulmasta. **Välitön valtionavustuksen korotustarve, joka pitäisi organisaatiokohtaisen rahoituksen kohtuullisella tasolla, olisi näin ollen 2,2 miljoonaa euroa.** Vuodelle 2019 työpajatoiminnan tukemiseen tulisi siis varata vähintään **15,7** miljoonaa euroa.

Työpajatoiminnan kokonaisrahoitus

Arvioiden mukaan työpajatoiminnassa liikkuu vuositasolla kokonaisuudessaan noin 110–150 miljoonaa euroa. Valtionavustusta saaneiden **nuorten työpajojen kokonaisrahoitus oli 109 miljoonan euron** luokkaa vuonna 2017[1]. **Valtionavustuksen osuus toiminnan kokonaisrahoituksesta on noin 9–12 prosenttia**. Yksittäisen työpajatoimijan rahoituksessa valtionavustuksella on usein merkittävä rooli – erityisesti mitä pienemmästä toimijasta on kyse. **Työpajatoiminnan rahoitus on monikanavaista, ja kokonaisrahoitus muodostuu erilaisesta julkisesta avustusmuotoisesta rahoituksesta, valmennuspalveluiden myynnistä sekä yksityisestä rahoituksesta**. Avustusmuotoista rahoitusta ovat mm. kuntien budjettipohjainen rahoitus, valtionavustus työpajatoimintaan, työllisyyspoliittinen avustus sekä STEA- ja ESR-rahoitukset. Valmennuspalveluina myydään mm. kuntouttavaa työtoimintaa, kehitysvammaisten työtoimintaa, kuntien hankkimia työllisyyspalveluita, sosiaalista kuntoutusta, TE-hallinnon ostamia palveluita sekä Kelan kuntoutuspalveluita ja vakuutusyhtiöiden ostamia palveluita. Yksityistä rahoitusta syntyy esimerkiksi työpajatuotteiden ja -palveluiden (kuten tavarat, alihankinta- sekä kahvila- ja ravintolapalvelut) myynnistä.

[1] Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto: Työpajatoiminta 2017. Valtakunnallisen työpajakyselyn tulokset.

On ilmeistä, että eri hallintomuotoisilla työpajaorganisaatioilla on keskenään erilainen rahoitusrakenne. Järjestöillä ja säätiöillä painottuvat kunnallisia toimijoita enemmän erilaiset valmennusten ostopalvelut ja yksityinen rahoitus. Kokonaisuudessaan sekä valmennuspalveluiden myynnin että yksityisen rahoituksen merkitys toiminnan toteuttamisessa on ollut kasvussa.

Etsivän nuorisotyön rahoitus

Valtionavustus etsivään nuorisotyöhön

Etsivään nuorisotyöhön ja muuhun nuorten sosiaaliseen vahvistamiseen osoitetaan 7 627 000 euroa momentilta 29.91.50. Momentin 29.91.51 selvitysosan mukaan näistä käytetään 6 627 000 euroa etsivän nuorisotyön tukemiseen ja momentilta 29.91.51 voidaan käyttää 6 023 000 *etsivän nuorisotyön tukemiseen sekä EU:n Nuorisotakuun toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen*. Näin ollen etsivän nuorisotyön valtionrahoituksen kokonaismääräksi tullee noin 12,65 miljoonaa euroa.

TPY pitää erinomaisena, että aiemmin kärkihankerahoituksena ja muina määräaikaisina kirjauksina olleet 1,5 miljoonaa euroa on nyt sisällytetty budjettipohjaan. Samalla yhdistys kuitenkin toteaa, että esitetyn budjetin valossa etsivälle nuorisotyölle tosiasiallisesti myönnetyn **rahoituksen seuraaminen on hankalaa, ellei mahdotonta, kun etsivän nuorisotyön momenttikohtien kirjauksiin on yhdistetty myös muita toimintoja.** Momentilla 29.91.50 etsivän nuorisotyön rinnalla on *muu sosiaalinen vahvistaminen* ja uutena vuoden 2019 momentilla 29.91.51 oleva kirjaus *EU:n Nuorisotakuun toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamisesta*. Viimeksi mainitun suuruusluokasta tai kohdennuksesta ei ole tarkempaa tietoa, jolloin tosiasiallisesti etsivään työhön käytettävä rahoitus jää epäselväksi. **TPY katsoo, että rahoituksen läpinäkyvyyden lisäämiseksi momenttikohtiin sisältyvät eri toiminnot ja niihin kohdennettu rahoitus tulee olla eritelty selvemmin.**

Etsivän nuorisotyön kokonaisrahoitus

Vuonna 2017 etsivään nuorisotyöhön valtionavustusta saaneiden organisaatioiden etsivän nuorisotyön kokonaiskustannukset olivat yhteensä 20,2 miljoonaa euroa. Kustannuslaskelmien mukaan palkkakulut muodostavat suurimman yksittäisen menoerän (89 %). Etsivää nuorisotyötä rahoitetaan suurimmaksi osaksi valtionavustuksella. Valtionavustus oli vuonna 2017 12,4 miljoonaa euroa ja toimintaa toteuttavien organisaatioiden osuus oli noin 7,8 miljoonaa euroa.[2] **Keskimäärin valtionavustus kattaa n. 61,6 % toimintaan käytettävistä varoista, mutta tässä on suurta alueellista vaihtelua.** Enimmillään valtionavustuksella katetaan 71,5 % toiminnan kuluista, pienimmillään 52,1 %. Myös yksittäisten toimijoiden ja eri kuntien välillä on suurta vaihtelua valtionavustuksen osuudessa.

Työpajatoiminnan tuloksellisuus

Työpajojen palveluissa oli vuonna 2017 yli 26 000 valmentautujaa, joista noin 14 200 oli alle 29-vuotiaita nuoria. Nuorista miehiä on noin 59 % ja pelkän peruskoulun varassa on yli puolet toimintaan osallistuvista nuorista. Työpajatoiminnan tarkoituksena on valmennuksen ja tekemällä oppimisen avulla vahvistaa yksilön arjenhallintataitoja sekä valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön. Työvalmennuksen avulla kehitetään valmentautujan osaamista ja yleisiä työelämätaitoja, ja yksilövalmennuksella tuetaan toimintakykyä ja elämänhallintaa.

Työpajatoiminnan tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta seurataan keräämällä palveluista sekä määrällistä että laadullista tietoa. Nuorista 4/5 sijoittui positiivisesti työpajajakson jälkeen. He sijoittuivat koulutukseen (32,7 %), työhön (18 %), toiseen palveluun (19,6 %) tai muualle, kuten armeijaan ja perhevapaalle (10,2 %). Työpajoilla on käytössä Sovari-mittari, joka tuottaa tietoa työpajatoiminnan laadusta ja sosiaalisesti vahvistavista

[2] Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto: Etsivä nuorisotyö 2017. Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kyselyn tulokset.

vaikutuksista. Sovarin vuoden 2017 tulosten mukaan työpajojen valmentautujista yli 91 % on kokenut sosiaalista vahvistumista ainakin yhdellä osa-alueella. Palveluilla koetaan olevan myönteistä vaikutusta erityisesti arjenhallintaan (75 %), opiskelu- ja työelämävalmiuksiin (72 %) sekä tavoitteellisuuteen (72 %). Sovariin vastanneet nuoret antavat työpajatoiminnalle varsin hyvän kokonaisarvosanan: 4,3 asteikolla 1–5.[3]

Etsivän nuorisotyön tuloksellisuus[4]

Etsivä nuorisotyö oli vuonna 2017 yhteydessä kaikkiaan 26 420 nuoreen. Tarkempaan henkilökohtaiseen keskusteluun ja nuoren elämäntilanteen ja tuen tarpeiden selvittämiseen etsivät nuorisotyöntekijät tavoittivat yhteensä 18 238 nuorta. Näistä nuorista lähes 90 % oli iältään 16–25-vuotiaita. Etsivän nuorisotyön piirissä oli vuonna 2017 enemmän miehiä (57 %) kuin naisia (43 %). Nuoret tulevat etsivään nuorisotyöhön useaa reittiä. Yli neljännes ohjautuu toimintaan oppilaitoksen kautta. Seuraavaksi eniten palveluun hakeudutaan itse tai kavereiden ja sukulaisten opastuksella. Muita merkittäviä yhteistyötahoja ovat kuntien sosiaali- ja terveystoimi, nuorisotyö, työpajat, TE-hallinto ja puolustusvoimat. Nuorten tilanteet palveluun hakeuduttaessa vaihtelevat: noin puolet nuorista on työttömiä ja reilu neljännes opiskelijoita.

Keskeinen osa etsivästä nuorisotyöstä muodostuu neuvonnasta, ohjauksesta, tulevaisuuden suunnittelusta yhdessä nuoren kanssa sekä nuoren tsemppauksesta. Lisäksi etsivät ohjaavat nuoria monipuolisesti eri palveluihin, joista keskeisiä ovat toimeentuloon liittyvät palvelut. Etsivästä työstä nuoret ohjautuvat etenkin oppilaitoksiin ja työpajoille. Tuen ja palveluohjauksen toteuttamisen lisäksi etsivä nuorisotyö nostaa esille palvelujärjestelmän puutteita. Etsivät nuorisotyöntekijät raportoivat eniten ongelmista nuorille suunnattujen matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluiden saatavuudessa. Usein kuvataan puutteita myös Kelan ja TE-toimiston palveluissa, riittävän lähellä sijaitsevissa ammatillisissa opiskelumahdollisuuksissa sekä nuorille soveltuvissa asunnoissa ja tuetussa asumisessa.

Etsivän nuorisotyön Sovari-mittariin vastanneista nuorista 92 % on kokenut vähintään jonkin verran sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Nuoret ovat ottaneet edistysaskelia erityisesti arjen hallinnassa (75 % vastaajista) sekä opiskelu- ja työelämävalmiuksissa (76 % vastaajista). Vahvistumista on tapahtunut myös nuorten elämänhallinnan tunteessa (73 %), sosiaalisissa taidoissa (69 %) ja itsetunnossa (59 %) etsivän. Nuoret itse arvioivat palvelua positiivisesti, ja antavat sille kokonaisarvosanan 4,5 asteikolla 1–5**.**

Työpajatoiminnan kehittäminen ja mahdollisuudet

Joustavuutta työpajatoimenpiteisiin: huomioitava eri kohderyhmien tarpeet

Ikäluokkien pienentyessä nuorten työpajatoiminta tarvitsee harvaan asutuilla seuduilla tuekseen aikuisten työpajatoimintaa. Jo tällä hetkellä esimerkiksi Lapissa työpajatoimintaan osallistuvista enää 35 prosenttia on nuoria. Kuitenkin työpajojen palvelut ovat elintärkeitä niille lähes tuhannelle nuorelle, joita ne tällä alueella vuosittain tavoittavat. Työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö saattavat olla peruskoulun ja kunnallisen nuorisotyön ohella ainoat nuorille enää tarjolla olevat lähipalvelut. Sekä nuorille että työllistymiseensä tukea tarvitseville aikuisille **tulee myös jatkossa olla tarjolla joustavia ja riittävän pitkäkestoisia, eri tarpeisiin vastaavia työpajapalveluita ja toimenpiteitä kuntoutuksellisista palveluista avoimille työmarkkinoille sijoittaviin valmennuspalveluihin.** Merkittävä osa työpajoille ohjautuvista nuorista tarvitsee tukea arjenhallintaansa. Näiden nuorten tarpeisiin vastaamiseksi **tarvitaan nykyistä vahvemmat resurssit matalan kynnyksen työpajapalveluihin, kuten toimintakyvyn ja elämänhallinnan vahvistamiseen keskittyvään starttivalmennukseen.**

[3] Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto: Työpajatoiminta 2017. Valtakunnallisen työpajakyselyn tulokset.; TPY: Sovari – Sosiaalisen vahvistumisen mittari. Työpajatoiminnan valtakunnalliset tulokset 2017.

[4] Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto: Etsivä nuorisotyö 2017. Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kyselyn tulokset.; TPY: Sovari – sosiaalisen vahvistumisen mittari. Etsivän nuorisotyön valtakunnalliset tulokset 2017.

Työpajat entistä laajemmin koulutuksen tukipalveluiksi

Ammatillisessa koulutuksessa tapahtuneet muutokset ovat heikentäneet erityisesti tukea ja ohjausta tarvitsevien nuorten koulutukseen osallistumisen mahdollisuuksia. Vähenevät oppilaitosten toimipisteet ja oppilaspaikat, karsitut oppitunnit ja yrityksissä itseohjautuvasti tapahtuva opiskelu eivät lisää erityisiä ja yksilöllisiä polkuja tarvitsevien koulutukseen kiinnittymistä. TPY arvioi, että koulutukseen tehtävät leikkaukset kohdistuvat etenkin nuorille koulussa tarjottavaan tukeen: opiskelijahuoltoon, opintojen ohjaukseen sekä erityisopetukseen. TPY uskoo, että koulutusleikkaukset voivat lisätä koulutuksen ulkopuolelle jäävien nuorten määrää ja koulupudokkuutta. Tämä kasvattaa työpajatoiminnan tarvetta tulevaisuudessa. Uuden lainsäädännön myötä **työpajat voivat tarjota koulutusjärjestelmälle tukeaan aiempaa laajemmin: toimia oppimisen tukipalveluna** ja asemoitua tältä osin lähemmäs ammatillisen koulutuksen kenttää. **Työpajoilla on osaamista tukea etenkin haasteellisimmassa tilanteessa olevia.** Yhteistyön potentiaalia ei kuitenkaan ole vielä täysimääräisesti hyödynnetty. Tarvitaan myös sääntelyn ja eri hallinnonalojen sisäisten ohjeistusten yhteensovittamista.

Työpajat nykyistä vahvemmin osaamisen hankkimisen oppimisympäristöiksi

Työpajatoiminta kerryttää niin ammatillisia taitoja kuin yleisiä työelämävalmiuksia, ja hankittu osaaminen voidaan tehdä näkyväksi ja todentaa. Omien vahvuuksien löytäminen ja osaamisen tunnistaminen voimauttaa, motivoi oppimaan lisää ja innostaa etenemään koulutuspolulla. Jatkossa **työpajoja tulee hyödyntää nykyistä monipuolisemmin osaamisen hankkimista tukevina oppimisympäristöinä**. Työpajatoiminnassa kertyneen **osaamisen tunnistaminen ja sen tunnustamisen tukeminen tarvitsevat pitkäjänteisiä valtakunnallisia kehittämisresursseja.** Kyse on työpajatoiminnan opinnollistamisen ja siihen liittyvien prosessien kehittämisestä.

Etsivän nuorisotyön kehittäminen ja mahdollisuudet

Etsivän nuorisotyön ammatti-identiteetin ja aseman vahvistaminen

Etsivässä nuorisotyössä tarvitaan työn sanoittamista ja kuvaamista. Kyse on työn tavoitteiden ja siihen liittyvien toimintatapojen määrittelystä sekä yhteistyön ja yhteisen kehittämisen lisäämisestä. Tämä on tarpeen myös yhteisen ammatti-identiteetin vahvistamiseksi. Tarvetta on myös laajemmin etsivän nuorisotyön tunnettuuden lisäämiselle, **roolin ja merkityksen kirkastamiselle ja sille, että etsivän nuorisotyön paikka osana nuorille suunnattua palvelujärjestelmää selkiytyy**. Etsivässä nuorisotyössä tulee säilyttää vapaaehtoisuuteen ja nuorilähtöisyyteen perustuva nuorisotyöllinen työote. Nuorilla on oikeus sosiaaliseen vahvistumiseen ja oman suunnan etsimiseen, ja olennaista on nähdä nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön keskeisenä tuloksena. Toiminnan tuloksellisuuden osoittamiseksi tulee kehittää edelleen tiedontuotantoa ja vaikuttavuusmittareita.

Etsivän nuorisotyön tuottamaa tietoa hyödynnettävä nuorten elinolojen parantamisessa

Etsivän nuorisotyön avulla saadaan tietoa palvelujärjestelmien pullonkauloista ja katvealueista. **Etsivän nuorisotyön tuottamaa tietoa palvelupuutteista tulee hyödyntää entistä vahvemmin nuorten palveluiden ja elinolojen parantamisessa.** Etsivän nuorisotyön osaamista ja tietoutta tulee myös käyttää edistämään nuorten osallisuutta palveluissa ja niiden kehittämisessä. Lisäksi etsivässä nuorisotyössä keskiössä olevaa nuorilähtöistä työotetta tulee laajemminkin vahvistaa nuorten palveluissa.

Lopuksi – uudistukset vaikuttavat kriittisesti työpajojen toimintaedellytyksiin

Vireillä olevat maakunta-, sote- ja kasvupalvelu-uudistukset vaikuttavat merkittävästi työpajojen tulevaisuuden toimintaedellytyksiin ja mahdollisuuksiin tuottaa palveluita (Ks. tarkemmin Liite 1). **Uudistusten yhteisvaikutukset ovat johtamassa siihen, että työpajojen tarjoama palveluvalikoima kapenee olennaisesti ja merkittävä osa heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevista putoaa palveluiden ulkopuolelle. Uudistusten seurauksena voi olla myös monien työpajojen alasajo**. On myös huomattava, että yhdistyksen jäsenistä 60 prosenttia toteuttaa työpajatoiminnan lisäksi etsivää nuorisotyötä, joten myös sen tarjoaminen on uudistusten myötä haasteellista. Kriittiset vaikutukset liittyvät kolmeen teemaan: 1) kuntouttavan työtoiminnan

asemaan 2) kuntien ja niiden sidosyksiköiden mahdollisuuksiin tuottaa kasvupalveluita 3) työpajatoimintaan ohjautumiseen.

1) **Kuntouttava työtoiminta**. Maakunta- ja sote-uudistuksen jälkeen kunnalliset työpajat tai niiden sidosyksiköt eivät voi tuottaa maakunnan järjestämisvastuulle siirtyviä sote-palveluja, kuten kuntouttavaa työtoimintaa. Suurin osa työpajojen asiakkaista on tällä hetkellä kuntouttavassa työtoiminnassa. Tulevaisuudessa tätä palvelua pystyisi kuitenkin tuottamaan vain murto-osa sitä nykyisin tarjoavista työpajoista. Tämän seurauksena valtaosa työpajojen asiakaskunnasta ollaan jättämässä palvelujen ulkopuolelle. TPY katsoo, että **kunnallisilla työpajoilla ja säätiöillä (kuntien sidosyksiköt) tulee olla mahdollisuus tuottaa kuntouttavaa työtoimintaa myös tulevaisuudessa.** Muutoin merkittävä osa heikossa työmarkkina-asemassa olevista asiakkaista on putoamassa palveluiden ulkopuolelle.

2) **Kunnat ja niiden sidosyksiköt kasvupalvelu-uudistuksessa**. Kasvupalvelu-uudistuksen sekä julkiseen työvoima- ja yrityspalvelulakiin tehtävien muutosten myötä kunnat tai niiden sidosyksiköt eivät voi toimia kasvupalvelujen tuottajina. Työpajoista kunnallisia organisaatioita on yli 60 %, säätiöpohjaisia on lähes 10 %, ja niistä suuri osa määrittyy kuntien sidosyksiköiksi. Nykyisiä TE-hallinnon ostopalveluja voivat tuottaa myös sellaiset yhteisöt, jotka voidaan tulkita kunnan sidosyksiköksi. Uudistuksen jälkeen niillä ei kuitenkaan olisi enää mahdollisuutta toimia tuottajina muuta kuin hankintalain mukaisessa suorahankinta- eli markkinapuutetilanteessa. TPY katsoo, että **maakunnilla tulee olla mahdollisuus siirtää kunnille työpajatoiminnan järjestämisvastuuta. Lisäksi kunnilla ja niiden sidosyksiköillä tulee olla oikeus toimia kasvupalveluiden palveluntuottajina**. Muutoin merkittävä osa työpajaorganisaatioista menettää mahdollisuutensa tuottaa monipuolisia ja tarpeisiin vastaavia palveluita.

3) **Työpajatoimintaan ohjautuminen.** Jatkossa työnhakijan palveluprosessista, palvelutarpeen arviosta ja palveluihin ohjaamisesta voi vastata yksityinen palveluntuottaja. Tämä tuottaa eturistiriitatilanteita ja herättää huolta työpajapalveluihin ohjautumisesta. On mahdollista, että yksityisten palveluntuottajien intresseissä on ohjata asiakkaita lähinnä omiin valmennus- ja työllistämispalveluihinsa – riippumatta työpajapalveluiden tarpeisiin vastaavuudesta. **TPY katsoo, ettei kokonaisvastuuta palveluprosessista tule ulkoistaa palveluntuottajille, ja palvelutarvearvio ja palveluohjaus tulee säilyttää julkisen sektorin tehtävänä.**

Työpajoilla tehtävä työ on jo nyt monisektoraalista ja se toteuttaa palveluiden yhteensovittamista – eli sitä, mitä vireillä olevilla yhteiskunnallisilla uudistuksilla tavoitellaan. Toiminnan piirissä on vuosittain yli 10 000 aikuista ja 14 000 nuorta. Nuorista 4/5 ohjautuu toiminnan avulla mielekkäälle jatkopolulle: koulutukseen, työhön tai muuhun heille sopivaan palveluun. Vireillä olevien muutosten yhteisvaikutukset uhkaavat koko työpajatoiminnan olemassaoloa. Kysymmekin, onko tätä varaa romuttaa?

Nykyaikainen työpajatoiminta pähkinänkuoressa

Nuorisolain 13 § mukaan *nuorten työpajatoiminnan tehtävänä on valmennuksen avulla parantaa nuoren valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa koulutus loppuun ja päästä avoimille työmarkkinoille tai muuhun tarvitsemaansa palveluun. Työpajatoiminnan tarkoituksena on parantaa nuoren elämänhallintataitoja sekä edistää hänen kasvuaan, itsenäistymistään ja osallisuutta yhteiskuntaan.*

Valtakunnallisella työpajayhdistyksellä on yhteensä 265 jäsenorganisaatiota. Valtionavustusta sai vuonna 2018 yhteensä 213 nuorten työpajaa, jotka toimivat 257 kunnan alueella. Valtionavustettava nuorten työpajatoiminta kattaa noin 87 prosenttia Manner-Suomen kunnista. Valtionavustettavasta nuorten työpajatoiminnasta 70 prosenttia on kunnallisten organisaatioiden, 18 prosenttia yhdistysten, 10 prosenttia säätiöiden ja 2 prosenttia muiden organisaatioiden tuottamaa. Valtakunnallisen työpajayhdistyksen jäsenistä 60 % on kunnallisia, 26 % yhdistyksen ylläpitämiä, 10 % säätiöitä ja 4 % muita organisaatioita. TPY:n jäsenistä 72 prosenttia on pieniä, alle 10 toimihenkilön organisaatioita ja vain 10 prosentilla työpajoista työskentelee yli 30 alan ammattilaista.

Työpajatoiminnalle on ominaista hallinnolliset ja organisatoriset sektorirajat ylittävä monialaisuus. Toiminta ulottuu nuoriso- ja työllisyyspolitiikan ohella vahvasti myös koulutus- ja sosiaalipolitiikan sektoreille. Oheisessa kuviossa on esitettynä työpajatoimintaan liittyvä tämänhetkinen keskeinen sääntely, niille perustuvat *toimenpiteet* ja **kunkin sektorin keskeiset asiakkaita työpajoille ohjaavat tahot**.

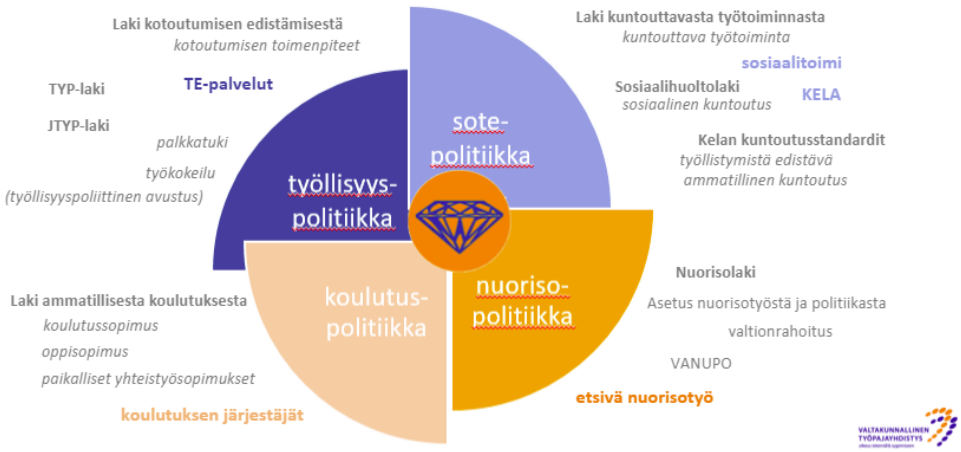

Kuvio 1. Keskeinen sääntely, toimenpiteet ja ohjautuminen 2018.

Etsivä nuorisotyö pähkinänkuoressa

Nuorisolain 10§ mukaan *etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.*

Nuorisolain mukaan etsivää nuorisotyötä järjestää kunta tai useat kunnat yhdessä. Kunta voi järjestää etsivän nuorisotyön itse tai se voi hankkia palveluja nuorten palveluja tuottavalta yhteisöltä. Pääosa kunnista järjestää palvelun itse (88 %). Kuntien itse toteuttamasta palvelusta 86 % on yhden kunnan järjestämää, 12 % seutukunnallista ja 2 % toteuttajana on koulutuskuntayhtymä. Kokonaisuudessaan palveluista hankitaan 12 %. Palveluiden hankinnat toteutetaan pääasiassa järjestöistä (55 %) tai säätiöistä (31 %). Vuonna 2017 valtionavustusta sai yhteensä 238 organisaatiota. Vuonna 2018 palvelu on saatavilla 286 paikkakunnalla eli se kattaa 97 prosenttia Manner-Suomen kunnista.